

Jaarverslag 2012

Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette

WWW.GRENSPARK-MSN.NL

GESUBSIDIEERD DOOR DE PROVINCIE LIMBURG EN DE DEELSTAAT NORDRHEIN-WESTFALEN (MKULNV)

provincie limburg

**PLATTELAND
IN UITVOERING**
'n Buitenkans voor Limburgers

Ministerium für Klimaschutz, Umwelt,
Landwirtschaft, Natur- und Verbraucherschutz
des Landes Nordrhein-Westfalen

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	2
2	ORGANISATIE GRENSPARK MAAS-SWALM-NETTE	5
2.1	Deelnemers	5
2.2	Algemeen bestuur	5
2.3	Dagelijks bestuur	6
2.4	Personeel secretariaat	6
2.5	Subsidiëring door de provincie Limburg	6
3	OVERZICHT UITGEVOERDE PROJECTEN GRENSPARK MSN 2012	7
3.1	INTERREG IVA-project Nationaalparkregio MeinWeg	7
3.2	INTERREG IV A-project NAGREWA	9
3.3	INTERREG IVA-project Water.Wandel.Wereld.	13
3.4	Project Netwerk Groene Grens	15
3.5	Duurzaamheid en toekomst projecten	15
4	OVERIGE WERKZAAMHEDEN 2012	17
4.1	Natuurwerkdag	17
4.2	Deelname Floriade 2012	17
4.3	Internet	18
4.4	Evenementenprogramma 2012	19
4.5	Overige voorlichtingsactiviteiten	19
5	TOEKOMST	19
	BIJLAGE 1 - LEDEN VAN HET ALGEMEEN BESTUUR VAN HET OPENBAAR LICHAAM DUITSNEDERLANDS GRENSPARK MAAS-SWALM-NETTE	20
	BIJLAGE 2 - OVERZICHT VAN DE OVERIGE COMMUNICATIE ACTIVITEITEN 2012	23
	BIJLAGE 3 - BEZOEK VAN DE MINISTER DR. ANGELIKA SCHWALL-DÜREN EN DE GOUVERNEUR THEO BOVENS VAN DE PROVINCIE LIMBURG	25
	BIJLAGE 4 - BEZOEK VAN DE GOUVERNEUR THEO BOVENS VAN DE PROVINCIE LIMBURG AAN HET PROJECTGEBIED NATIONAALPARKREGIO MEINWEG	26

1 Inleiding

1.1 Algemeen

Alweer ligt een actief jaar van grensoverschrijdend samenwerken in het Grenspark Maas-Swalm-Nette achter ons. In 2012 konden opnieuw veel mensen aan weerskanten van de grens met elkaar in contact worden gebracht om de Nederlands-Duitse samenwerking en het regionale netwerk te versterken. Talrijke producten werden ontwikkeld en op de markt gebracht om toeristen en recreanten letterlijk en figuurlijk te laten genieten van een bezoek aan het Grenspark; gastronomen vervullen daarbij een belangrijke rol.

Dankzij de ondersteuning van de deelnemers, de provincie Limburg en de deelstaat NRW (MKULNV) heeft het openbaar lichaam Duits-Nederlands Grenspark al meer dan 10 jaar een belangrijke functie als grensoverschrijdende makelaar voor projecten op het gebied van natuur en landschap, recreatie, toerisme, milieueducatie en marketing. De meest aansprekende resultaten van de afgelopen 10 jaar zijn in hoofdstuk 1.2 kort weergegeven.

In overeenstemming met de gemeenschappelijke regeling informeert het dagelijks bestuur de deelnemers van het Grenspark jaarlijks over de uitgevoerde werkzaamheden van het afgelopen jaar. In de hoofdstukken 2 t/m 4 wordt een overzicht gegeven van de in 2012 door het Grenspark gerealiseerde projecten en activiteiten.

Het conceptjaarverslag zal op 17 mei a.s. ter vaststelling aan het algemeen bestuur worden aangeboden.

Foto: B. Luijks

1.2 Resultaten 10-jarige samenwerking

Het openbaar lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette werd in juni 2002 opgericht. Doel was een klein projectbureau te installeren om projecten te realiseren en de grensoverschrijdende samenwerking een nieuwe impuls te geven.

Deelnemers van het openbaar lichaam waren in 2002 het Duitse Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette en 11 Nederlandse gemeenten. Met de gemeentelijke herindeling in Midden-Limburg (met ingang van 1 januari 2007) reduceerde zich het aantal Nederlandse deelnemers tot zeven.

De eerste voorzitter van het Grenspark was landraad Dr. Hans-Christian Vollert van de Kreis Viersen. Hij werd eind 2005 door landraad Peter Ottmann opgevolgd. Van 2006 tot 2010 was wethouder Peter Freij van de gemeente Venlo voorzitter. 2010 werd landraad Peter Ottmann door het algemeen bestuur opnieuw tot voorzitter gekozen.

Na de oprichting in 2002 werd een secretaris en een projectcoördinator in vaste dienst genomen.

De vaste lasten van het secretariaat werden de afgelopen jaren voor de helft gesubsidieerd door de provincie Limburg, het rijk (tot 2008) en de deelstaat Nordrhein-Westfalen (NRW, MKULNV). Een kwart van de lopende kosten wordt door de deelnemers gefinancierd en een kwart van de kosten wordt door het secretariaat door de coördinatie en uitvoering van projecten gegeneerd. De huidige subsidiebeschikkingen van de provincie Limburg en de deelstaat NRW lopen tot nog tot eind 2014.

Het secretariaat heeft vanaf 2002 als aanvrager, coördinator en/of projectpartner tien grotere projecten gerealiseerd voor ruim 7,7 miljoen Euro (tabel 1). Binnen deze projecten werden door de verschillende projectpartners veel maatregelen conform de doelstellingen van de gemeenschappelijke regeling uitgevoerd.

Project	Looptijd	Projectkosten (€)
INTERREG III A MSN in de picture	2002-2008	815.000
INTERREG III Natte Ecologische Verbindingen MSN	2004-2008	1.200.000
INTERREG III A Fliegerhorst Venlo	2005-2008	90.000
Herintroductie edelhert Robuuste verbinding Schinveld-Mook	2004-2008	112.000
People2People Project TRAP-Route Beesel-Brüggen	2009-2011	50.000
Wandelgids Maas-Niederrhein Pad	2010	57.000
INTERREG IV A People2People Project EcoTop MSN 2011	2011	39.000
INTERREG IV A Water.Wandel.Wereld.	2010-2012	435.000
INTERREG IV A Nationaalparkregio MeinWeg	2009-2013	950.000
INTERREG IV A Natuurlijke Grenswateren	2010-2013	4.070.000
Totaal projecten	2002-2012	7.761.000

Tabel 1: looptijd en kosten projecten 2010-2012

De resultaten en uitgevoerde maatregelen van de 10-jarige samenwerking tussen de deelnemers en de verschillende projectpartners zijn hieronder kort samengevat.

Natuur en landschap:

- Aanleg van soortbeschermingpoelen in het Duitse natuurgebied Lüsekamp und Boschbeekdal (3), in nationaal park De Meinweg (3) en bij de Raky Weiher (1) in Wegberg.
- Herstel heidevennen in de Duitse natuurgebieden Heidemoore en Brachter Wald (3) en in het nationaal park De Meinweg (2)

-
- Herstel van poelen in het beekdal van de Swalm (8), aanleg van poelen in het Vlootbeekdal (8), herstel en verbetering van poelen in nationaal park De Meinweg (25)
 - Herstel veenmoerassen Herkenbosscher Ven, Boschbeekdal, Blankwater (6 ha) en in het Reigersbroek (16 ha)
 - Beekherstel/vispassages in de Niers (Nierskanaal en Alte Willick), Lingsforterbeek en herstel van de mondingen van Duitse zijbeken in de Swalm (4)
 - Versterking van de ecologische verbindingen Het Veen/Lüsekamp/Meinweg/ Boschbeekdal /Duitse Meinweg voor o.a. heidevegetaties en de doelsoort adder

Recreatie en toerisme

- Uitzichtkotten Lüsekamp en Effelder Waldsee (realisatie voorjaar 2013)
- Uitzichtkotten Meinweg, Venhof (realisatie voorjaar 2013)
- TRAP-Route Beesel-Brüggen (2011)
- Wandelgids Maas-Niederrhein Pad (324 km lange wandelroute in de grensregio tussen Gennepe/Goch en Maasbracht/Wassenberg)
- Wandelkaarten (1: 25.000) en fietskaarten (1:50.000) met begeleidende boekjes Nationaalparkregio MeinWeg
- Wandelkaarten (1:25.000) Naturpark Maas-Schwalm-Nette (zuid-west, zuid-oost en noord)
- Tweetalige internetsites www.grenspark-msn.nl met digitaal excursieprogramma (> 700 /jaar) en www.wa.wa.we.eu met routekaarten premiumwandelroutes en www.npr-meinweg.nl met aanbod arrangementen MeinWegguides en Gastronomes
- Wandelaarsbrug/knuppelpad Boschbeekdal
- D-NL Workshops gastronomes (29) en scholing natuur- en landschapsguides (29)
- 9 Premiumwandelroutes Water.Wandel.Wereld

Communicatie en milieueducatie (ook recreatie en toerisme)

- Deelname jaarbeurs: Tour Natur Düsseldorf (2010 en 2012), Grüner Umweltmarkt Geilenkirchen (2006, 2008, 2010), Fiets- en Wandelbeurs Amsterdam (2013) en Frühjahrsausstellung Reisen, Freizeit und Camping in Mönchengladbach (2013)
- Jaarlijkse natuurwerkdag op de 1^e zaterdag in november (8)
- Festa Natura 2010 en 2011
- Symposia en workshops
 - Natuur / landschap en recreatie / toerisme, februari 2004 in Roermond
 - Grensoverschrijdende workshop agrotourisme, februari 2005 in Brüggen
 - 30 jaar Grenspark Maas-Swalm-Nette/natte ecologische verbindingen, november 2006 in Roermond (met Milieuminister Uhlenberg NRW en directeur-generaal Dr. van der Zande, ministerie LNV)
 - Organisatie Klever Treffen in Grenspark, mei 2007
 - Certificering van het Grenspark en onderscheiding als Transboundary Park door de EUROPARC Federatie, september 2007 en herhaling certificering 2012
 - Openingssymposium Natuurlijke Grenswateren in Goch in 2010 en afsluitende manifestatie op de Maas in 2012

2 Organisatie Grenspark Maas-Swalm-Nette

2.1 Deelnemers

Het openbaar lichaam bestond per 31 december 2012 uit de Nederlandse gemeenten Beesel, Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen, Roermond en Venlo en het Duitse Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette. Eind december 2012 heeft de raad van de gemeente Maasgouw in een brief aan het algemeen bestuur het lidmaatschap opgezegd. Opgrond van de bepalingen in gemeenschappelijke regeling houdt het lidmaatschap van de gemeente daarmee formeel op 31 december 2013 op.

2.2 Algemeen bestuur

De Nederlandse deelnemers worden door vijf leden (en plaatsvervangers) in het algemeen bestuur vertegenwoordigd. Het Duitse Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette wordt eveneens door vijf leden (en plaatsvervangers) vertegenwoordigd.

Het algemeen bestuur wordt geadviseerd door vertegenwoordigers namens de deelstaat NRW (MKULNV), de Bezirksregierung Düsseldorf, de provincie Limburg en het ministerie van EZ. In overeenstemming met het besluit van het algemeen bestuur van 20 november 2006 wisselen de vertegenwoordigers van de gemeenten Beesel en Roerdalen, evenals Maasgouw en Leudal om de twee jaar de vertegenwoordiging in het algemeen bestuur van regulier lid naar plaatsvervangend lid en omgekeerd. De laatste wisseling vond plaats op 1 januari 2013 (zie ook tabel 2 en bijlage 1).

	Leden algemeen bestuur	Plaatsvervangende leden algemeen bestuur
Gemeente Venlo	Vertegenwoordiger Venlo	Vertegenwoordiger Venlo
Gemeente Roermond	Vertegenwoordiger Roermond	Vertegenwoordiger Roermond
Gemeinde Echt-Susteren	Vertegenwoordiger Echt-Susteren	Vertegenwoordiger Echt-Susteren
Gemeenten Roerdalen en Beesel	Vertegenwoordiger Beesel (tot eind 2012, daarna plaatsvervanger)	Vertegenwoordiger Roerdalen (tot eind 2012, daarna lid)
Gemeenten Maasgouw en Leudal	Vertegenwoordiger Maasgouw (tot eind 2012, daarna plaatsvervanger)	Vertegenwoordiger Leudal (tot eind 2012, daarna lid)
Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette	Vertegenwoordiger uit het algemeen bestuur van het Duitse Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette namens Kleve, Heinsberg, Viersen en Stadt Mönchengladbach en de Landraad van de Kreis Viersen als voorzitter dagelijks bestuur	Vertegenwoordiger uit het algemeen bestuur van het Naturpark Schwalm-Nette namens Kreisen Kleve, Heinsberg, Viersen en Mönchengladbach

Tabel 2: vertegenwoordiging van de deelnemers in het algemeen bestuur Grenspark Maas-Swalm-Nette

Met ingang van 01.01.2013 is de vertegenwoordiger van de gemeente Roerdalen lid namens de gemeentes Beesel en Roerdalen en de vertegenwoordiger van Leudal lid namens de gemeentes Leudal en Maasgouw. De ledenlijst van het algemeen bestuur (stand 01.01.2013) is in bijlage 1 bijgevoegd.

De 21^e vergadering van het algemeen bestuur vond plaats op 10 mei in Roermond, de 22^e vergadering op 21 november in Grefrath.

2.3 Dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur wordt sinds mei 2010 gevormd door de voorzitter landraad Peter Ottmann en de plaatsvervangende voorzitter wethouder Jos Teeuwen. Bij de eerstvolgende bestuursverkiezingen (mei 2014) gaat het voorzitterschap in overeenstemming met de gemeenschappelijke regeling over in Nederlandse handen.

2.4 Personeel secretariaat

Personeel

De werkzaamheden van het secretariaat in het GroenHuis in Roermond werden in 2012 verricht door de secretaris drs. Leo Reyriink (volledige werktijd) en de projectmedewerkster Dipl.-Ing. agr. Silke Weich (5/6 deeltijd). De financiële administratie en secretariële ondersteuning werden door Lysanne Willard medewerkster van de Stichting Ons WCL uitgevoerd en op basis van gewerkte uren afgerekend.

De loonadministratie, het voorbereiden en de controle van de jaarrekening werden 2012 in opdracht door de Killaars Steegs Groep in Reuver uitgevoerd.

Stagiaries

Max van de Haterd, scholier van het Citaverde College Roermond, vakgebied watermanagement liep van 15 april tot 30 juni stage op het secretariaat van het Grenspark Maas-Swalm-Nette.

Peter Tscheschlog, student landschapsarchitectuur en landschapsontwikkeling Hochschule Osnabrück liep stage van 11 juli tot 11 oktober 2012.

2.5 Subsidiëring door de provincie Limburg

Het Grenspark MSN kende in 2012 een omzet van rond de half miljoen Euro, daarvan ca. 2/3 uit projecten. In de subsidiebeschikking 2012-2014 van de provincie Limburg is als voorwaarde geformuleerd, dat het Grenspark in het jaarverslag over de realisatie van de doelen uit het provinciaal Meerjarenprogramma rapporteert. Daartoe zijn in tabel 3 de projecten nader benoemd die in 2012 een substantiële bijdrage leveren aan de realisatie van de doelen uit het provinciaal Meerjarenprogramma van de provincie Limburg.

pMJP-code	Lange termijn doel (Operationeel doel)	Projecten MSN 2011 (vgl. hoofdstuk 3)
Ntr 3.2	Uitvoeren jaarplannen tbv het realiseren en veiligstellen van leefgebieden voor belangrijkste bedreigde soorten	o.a. NP De Meinweg, Lingsforterbeek
Ntr 2.1	Realisering POG, mensgerichte natuur en ecologische verbindingzones: aan te kopen en in te richten	o.a. NP De Meinweg
Ntr 5.4	Natuureducatie en steun aan lokale groepen	o.a. grensoverschrijdende tweetalige evenementenprogramma, scholing gidsen
PA.Lc.3	Instandhouding, informatievoorziening en ontsluiting cultuurhistorische en aardkundige elementen	o.a. Nationaalparkregio MeinWeg, Maas-Niederrheinroute, premiumwandroutes
PA.SL 2	Versterken van communicatie, samenwerking en participatie tussen stad en land	o.a. Nationaalparkregio MeinWeg, premiumwandroutes Water.Wandel.Wereld
PA.SL 1	Bevorderen internationale samenwerking	hoofddoel conform de gemeenschappelijke regeling

Tabel 3: doelen uit provinciaal Meerjarenprogramma en bijdrage van het Grenspark aan de realisatie

3 Overzicht uitgevoerde projecten Grenspark MSN 2012

3.1 INTERREG IVA-project Nationaalparkregio MeinWeg

Februari-maart: 2^e cursus gastheerschap, opleiding van 12 Duitse en Nederlandse gastronomen uit de Nationaalparkregio MeinWeg. De eerste cursus vond plaats in februari-maart 2011 met 17 deelnemers.

April-juni: opleiding en certificering van 29 Duitse en Nederlandse natuur- en landschapsgidsen in de Nationaalparkregio MeinWeg

Publicatie van flyer waarin de MeinWeg-gastronomen en de Meinweg-guides worden gepresenteerd.

Flyer Gastheren Nationaalparkregio MeinWeg

Flyer MeinWeg-guides Nationaalparkregio MeinWeg

Deelname aan de jaarbeurs TourNatur in Düsseldorf in samenwerking met Naturpark Schwalm-Nette, VVV Midden Limburg, SBB e.a. van 31 augustus tot 3 september.

Op 26 juli bracht de gouverneur van de provincie Limburg Theo Bovens een informeel bezoek aan de euregio rijn-maas-noord. Hij werd daarbij in Duitsland begroet door de voorzitter, Peter Ottmann. Het Grenspark Maas-Schwalm-Nette presenteerde daarbij het INTERREG IVA-project Nationaalparkregio MeinWeg. Te voet werden de projectlocaties langs de grens, zoals Melickerven, Boschbeekdal en Dahlheimermühle bezocht. Het bezoek van de gouverneur is in het jaarverslag 2012 van de euregio rijn-maas-noord kort samengevat en als zodanig in bijlage 4 opgenomen.

De looptijd van het project INTERREG IVA-project Nationaalparkregio Meinweg werd intussen met acht maanden verlengd tot eind juni 2013.

3.2 INTERREG IV A-project NAGREWA

Aanleg vispassage en beekherstel bij de historische Molzmühle (projectpartner Schwalmverband). Afronding en opening. In 2012 werd d.m.v. elektro-bevissing de visstand onderzocht, om de invloed van de vispassage te kunnen meten.

Aanleg vispassage en beekherstel in de Niers bij Geldern ter hoogte van de Willicksche Molen en het Nierskanaal (projectpartner Niersverband).

Aanbrengen van meetapparatuur voor het meten van de waterafvoeren over de grens in de Swalm en de Niers en officiële presentatie van het watersimulatiemodel **IBRAHYM** (projectpartners waterschap Peel en Maasvallei, Schwalmverband, Niersverband).

Het model simuleert de invloed van veranderingen van de afvoeren van de Niers op de grondwaterstanden.

R. Fabry, Schwalmverband
W. Evers, waterschap Peel & Maasvallei

Meetstation Schwalm

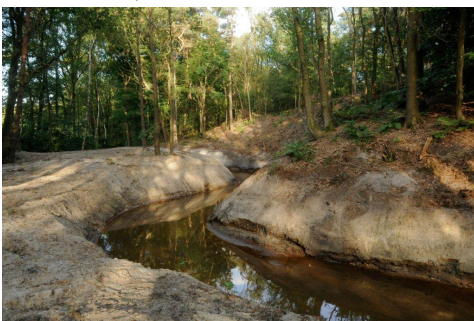

Radarsensor Niers

Meetstation Niers

Beekherstel Lingsforterbeek ten noorden van Venlo (projectpartner waterschap Peel en Maasvallei).

Lingsforterbeek na beekherstel

Aanleg vispassage in Gewande bij Den Bosch (projectpartner waterschap Aa en Maas). De passage werd al om 2011 gebouwd.

Vispassage Gewande

Eerste glasaaltjes

In 2012 werden de eerste glasaaltjes waargenomen die de passage hadden gebruikt.

Beekherstel/vispassage Vierlingsbeekse Molenbeek (projectpartner waterschap Aa en Maas) tussen Boxmeer en Venlo.

Vispassage Vierlingsbeekse Molenbeek

Reduceren landbouwkundige emissies (waterschap Rivierenland).

In 2012 werden in nauwe samenwerking met agrariërs vijf deelprojecten uitgevoerd (akkerrandenbeheer, agrobiodiversiteit, plantenbescherming, waterreiniging sloten en workshops). Op 5 juli werd in Berg en Dal tussen Nijmegen en Kleef een informatiebijeenkomst georganiseerd met Nederlandse en Duitse agrariërs en vertegenwoordigers van landbouworganisaties, waarbij de projectresultaten werden gepresenteerd en informatie werd uitgewisseld.

D-NL landbouwdag

Reduceren landbouwkundige emissies (waterschap Aa en Maas).

Aangepast beheer en onderhoud van sloten, waarbij de slootbagger en slootmaaisel wordt gehakseld en over het aangrenzende perceel verdeeld. Daartoe werd een speciale frees ontwikkeld en ingezet.

Demonstratie frees

Afsluitende bijeenkomst Natuurlijke Grenswateren

Met een symposium tijdens een boottocht op de Maas vond op 19 september de afsluitende bijeenkomst van het project plaats. De bijeenkomst kende twee programmapunten, s'ochtends een workshop met het thema „Water“ voor Nederlandse en Duitse scholieren in de leeftijd van 11 tot 12 jaar en een middagsymposium voor vertegenwoordigers van de waterschappen, de subsidiërende overheden en de bij het project betrokken organisaties en belangenorganisaties. Tijdens de afsluitingsbijeenkomst werd o.a. aan gedeputeerde Kersten van de provincie Limburg, het boekje 'Nagrewa in perspectief' aangeboden. In deze brochure vertellen verschillende personen, zoals projectpartners, subsidiegevers, bestuurders, bewoners en agrariërs hun persoonlijke ervaringen en indrukken van het project. Hieronder zijn enkele indrukken van de afsluitende bijeenkomst op 19 september 2012 weergegeven.

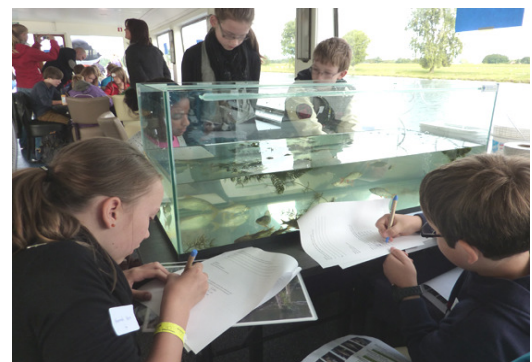
Boot Columbus

Door de scholieren gemaakt schilderij

Workshop – scholieren werken met watermodellen

Determinatie van vissoorten

Presentatie projectresultaten

De looptijd van het INTERREG IVA-project Natuurlijke Grenswateren werd met een half jaar tot eind juni 2013 verlengd.

3.3 INTERREG IVA-project Water.Wandel.Wereld.

Premiumwandelroutes

In 2012 werden alle 9 geplande Water.Wandel.routes gerealiseerd en door het Duitse Wandelinstituut als premiumwandelroute gecertificeerd.

In juli werd de Galgenvennroute tussen Venlo en Nettetal als eerste route officieel geopend.

Landraad P. Ottmann, M. Puschmann, C. Wolfhagen,
C. Eicher, M. Gruber, J. Brouns en L. Reyrink

In oktober volgde de Rode Beek route tussen Wassenberg en Roerdalen en de Molenplasroute in de gemeente Maasgouw onder deelname van burgemeesters, wethouders, raadsleden en geïnteresseerde wandelaars.

Burgemeester Manfred Winkens,
Wassenberg en wethouder
Chrit Wolfhagen, Roerdalen

Wandeling Rode Beek

Wandeling Molenplas

Jan Brouns, Maasgouw en Leo Reyrink, MSN

Projectsite www.wa-wa-we.eu

In april 2012 ging de gezamenlijke projectsite www.wa-wa-we.eu online. De belangrijkste functie van de site is de presentatie en het ter beschikking stellen van digitale downloadbare routekaarten. In tabel 4 is het aantal internetbezoeken per maand (absoluut en gemiddeld) van april 2012 tot 12 maart 2013 weergegeven. Dankzij de uitgevoerde marketing, communicatie en voorlichtingsactiviteiten heeft de site in minder dan één jaar al meer dan 55.000 bezoekers gehad. Dit betekent een enorm succes voor de marketing van dit project en de gerealiseerde premiumwandellroutes.

Maand	Aantal bezoeken	Gemiddeld per dag
Maart (tot 12 maart 2013)	2526	210
Februari (2013)	6952	248
Januari (2013)	5976	192
December (2012)	4408	142
November (2012)	5407	180
Oktober (2012)	7164	231
September (2012)	5597	186
Augustus (2012)	5415	174
Juli (2012)	4540	146
Juni (2012)	3208	106
Mei (2012)	2974	95
April (2012)	1145	38
Totaal	55.312	162

Tabel 4: het aantal bezoeken van april 2012 tot 12 maart 2013 aan de tweetalige projectwebsite (www.wa-wa-we.eu)

3.4 Project Netwerk Groene Grens

Vanaf 2002 vond er jaarlijks een informele bijeenkomst plaats van vertegenwoordigers van de Beneluxlanden, de aangrenzende Duitse deelstaten en de Bondsrepubliek om ervaringen en informatie uit te wisselen over grensoverschrijdend beheer en ontwikkeling van natuur en landschap en de ecologische verbindingen. De eerste bijeenkomst was in Kleve, vandaar dat de vervolgbijeenkomsten Klever Treffen werden genoemd. Op verzoek van de provincie Limburg heeft het Grenspark MSN de bijeenkomst in 2007 in het Grenspark georganiseerd. Enkele deelnemers aan het Klever Treffen hadden de wens een grensoverschrijdend vooronderzoek langs de grens tussen Nederlandse en de deelstaat NRW te realiseren, om Duitse natuurgebieden aan de Nederlandse Ecologische Hoofdstructuur (EHS) te koppelen.

In het vooronderzoek (2010) in opdracht van het Duitse Bundesamtes für Naturschutz (BfN) werden daarop langs de grens van Nederland en de deelstaat NRW vier Duitse projectlocaties gedefinieerd. Het Grenspark was als adviseur betrokken bij het opstellen van de voorstudie.

Binnen het project Netwerk Groene Grens (totale kosten van 1.750.000,- €) worden de vier deelprojecten uit het vooronderzoek thans uitgevoerd, mede dankzij de subsidies van het BfN (binnen het programma pilootprojecten / “Entwicklungs- und Erprobungsprogramm”), van de deelstaat NRW en door eigen middelen van de projectpartners.

Het grootste deelproject (kosten 793.000,- €) wordt door de NABU Naturschutzstation Haus Wildenrath in de Duitse Meinweg gerealiseerd. In de gemeentes Wassenberg en Wegberg wordt de aanleg en de ontwikkeling van eikenberkenbossen bevorderd. Dit in nauwe samenwerking met bosbouwers van de Bondsrepubliek, de deelstaat NRW (Wald und Holz NRW) en de gemeenten.

Het Grenspark MSN is binnen dit project opnieuw adviseur (2013 en 2014). Taak is de organisatie van grensoverschrijdende informatieve bijeenkomsten van de Nederlandse en Duitse bosbouwers om in de Nederlands-Duitse Meinweg te komen tot de nauwere afstemming bij de ontwikkeling en verbinding van eikenberkenbossen.

3.5 Duurzaamheid en toekomst projecten

Het Grenspark MSN coördineert het INTERREG IVA-project Nationaalparkregio MeinWeg tot september 2013. Naast verschillende producten voor recreatie en toerisme is er vooral een nieuwe impuls gegeven aan de samenwerking van verschillende actoren binnen de deelnemende gemeentes. Nederlandse en Duitse ondernemers uit Roerdalen en Wassenberg werken samen aan de marketing van de Nationalparkregio. In 2013 zullen in het nationaal park De Meinweg een uitkijktoren en aan de Effelder Waldsee nog een uitkijkhut worden gebouwd. Verder worden in de Meinweg poelen en heidevennen hersteld en wordt een poel bij de Raky-Weiher in Wegberg aangelegd. Door verschillende hobbyschrijvers zijn misdaad verhalen geschreven. De bundel met de verhalen zal nog voorjaar 2013 het licht zien.

Naast de verschillende uitgevoerde waterbouwkundige werken binnen het project INTERREG IVA-project NAGREWA is ook hier de succesvolle samenwerking tussen de waterschappen te noemen. Het gemeenschappelijk meten en uitwisselen van watergegevens over de grens verbeteren de voorspellingen voor het grensoverschrijdend hoogwatermanagement. In 2013 zullen nog herstel van een beekmonding in de Swalm en het beekherstelproject Lingsforterbeek worden uitgevoerd. In samenwerking met agrariërs worden enkele

experimenten uitgevoerd om de emissie van stoffen te reduceren. De projectpartners zullen in 2013 de mogelijkheden voor een vervolgproject onderzoeken.

Het INTERREG IVA-project Water.Wandel.Wereld heeft het Grenspark goed onder de aandacht van het wandelende publiek gebracht. De lokale horecagelegenheden spelen een belangrijke rol als ambassadeurs. Om het keurmerk premiumwandelaroute ook in de toekomst nadrukkelijk te kunnen vermarkten is het onderhoud van de routes een voorwaarde. Aan Duitse zijde wordt het onderhoud gecoördineerd door het Naturpark Schwalm-Nette. Aan Nederlandse zijde hebben de gemeentes het onderhoud overgedragen aan het routebureau Noord- en Midden Limburg. Het routebureau zal de opgeleide routescouts hierbij betrekken. Voor een duurzaam succes is een blijvende actieve marketing van de gerealiseerde premiumwandelaroutes Grenspark MSN nodig.

4 Overige werkzaamheden 2012

4.1 Natuurwerkdag

Op 3 november vond de jaarlijkse grensoverschrijdende natuurwerkdag plaats. 35 vrijwilligers uit Nederland en Duitsland voerden gezamenlijk beheersmaatregelen uit in het natuurgebied Ritzroder Dünen in Wegberg-Arsbeck. De natuurwerkdag werd samen met de NABU Naturschutzstation Wildenrath e. V. en Staatsbosbeier Regio Zuid georganiseerd.

4.2 Deelname Floriade 2012

Het Grenspark nam op drie dagen in het paviljoen van NRW deel aan de internationale tuinbouwtenoonstelling Floriade 2012 in Venlo.

Op 28 april presenteerden zich het Grenspark samen met het Duitse Naturpark Schwalm-Nette en de gemeentes Brügggen en Nettetal.

Op 11 mei werd samen met de aan het project deelnemende Nederlandse en Duitse waterschappen de inhoud en resultaten van het project NAGREWA gepresenteerd.

Medewerkers waterschap Aa en Maas

Thomas Schulz, directeur Schwalmverband

In de week van Europa werd tijdens het bezoek van de gouverneur Theo Bovens en de minister van NRW voor Bundesangelegenheiten, Europa und Medien, dr. Angelica Schwall-Düren het project Nationaalparkregio MeinWeg gepresenteerd. Binnen een uitgebreid ochtendprogramma met meerder actoren uit het project werd de Nationaalparkregio gepresenteerd (zie ook bijlage 3 – uit het jaarverslag 2012 van de euregio rijn-maas-noord).

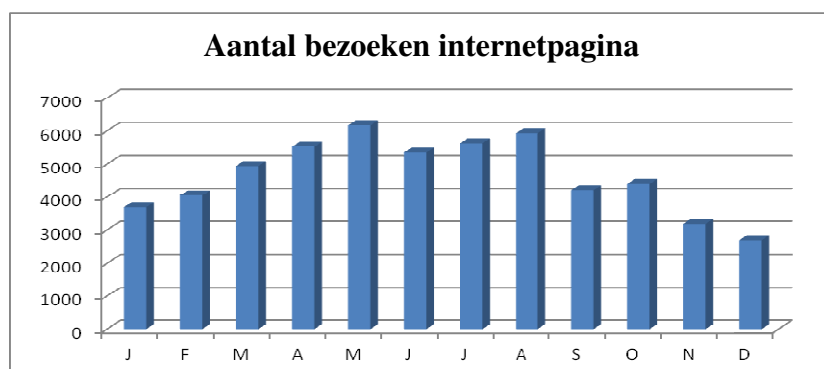
P. Ottmann landraad Kreis Viersen, N. Bude Oberbürgermeister Mönchengladbach, dr. A. Schwall-Düren, minister NRW, H. Bruls voormalig burgemeester Venlo, T. Bovens gouverneur provincie Limburg

4.3 Internet

Het aantal bezoeken aan de internetsite (www.grenspark-msn.nl / www.naturpark-msn.de) in 2012 is in tabel 5 weergegeven; ter vergelijking zijn ook de gegevens uit 2011 opgenomen.

Maand	Aantal bezoeken		Gemiddeld per dag	
	2012	2011	2012	2011
Januari	3.693	3.505	119	113
Februari	4.051	3.309	145	118
Maart	4.943	3.937	159	127
April	5.528	4.342	184	148
Mei	6.168	4.806	199	155
Juni	5.340	4.810	178	160
Juli	5.631	4.700	182	151
Augustus	5.929	5.134	191	166
September	4.208	4.678	140	156
Oktober	4.392	5.143	142	166
November	3.179	3.257	106	109
December	2.706	2.700	87	87
Total	55.768	50.321	153	138

Tabel 5: vergelijking van het aantal bezoeken op de website van het Grenspark in 2012 en 2011.

Figuur 1: aantal bezoeken per maand aan de website 2012

Het aantal bezoeken aan de website steeg in 2012 ongeveer 10 %. Grote interesse vindt nog steeds het digitale evenementenprogramma.

4.4 Evenementenprogramma 2012

De tweetalige digitale excursiekalender van het Grenspark Maas-Swalm-Nette en het Naturpark Schwalm-Nette biedt de bezoekers van het Grenspark een uitgebreid en veelzijdig aanbod aan begeleide excursies, wandelingen, fietstochten, lezingen en andere activiteiten. In 2012 werden 717 evenementen aangeboden, ca. 40 % in Nederland en 60 % in Duitsland. 18 % van de evenementen waren ook voor kinderen geschikt of speciaal voor kinderen georganiseerd. 45 % van de evenementen zijn wandelingen, 20 % fietstochten en 25 % overige evenementen als lezingen, exposities, beurzen en overige activiteiten.

De 717 evenementen (incl. grote evenementen) werden in totaal door meer dan 39.900 deelnemers bezocht. Aan de wandeltochten en excursies namen gemiddeld 12 personen, aan de fietstochten gemiddeld 20 personen deel. Alle evenementen staan steeds actueel digitaal op www.grenspark-msn.nl.

4.5 Overige voorlichtingsactiviteiten

Het secretariaat helpt bij de contactopname voor partners over de grens, geeft (project-) presentaties en interviews en neemt in het kader van zijn werkzaamheden deel aan talrijke voorlichtingsactiviteiten. De in 2012 uitgevoerde activiteiten voorlichting en communicatie zijn in detail in bijlage 2 weergegeven.

5 Toekomst

Na de uittreding van de gemeente Maasgouw als deelnemer in het openbaar lichaam Grenspark MSN zal het algemeen bestuur in 2013 de gevolgen en de voorwaarden van de uittreding nader formuleren en eventuele alternatieven ontwikkelen.

De beide INTERREGIVA-projecten NAGREWA en Nationaalparkregio MeinWeg zullen na de zomer 2013 worden beëindigd. Daartoe worden nog de inhoudelijke en financiële eindrapportages opgesteld.

Het jaar 2013 dient te worden benut om samen met onze deelnemers en partners nieuwe projectideeën te concretiseren en 2014 in het kader van het nieuwe INTERREG V-A programma daarvoor bij de euregio's subsidies aan te vragen. Nieuwe projectideeën en impulsen van de deelnemers aan het Grenspark worden daartoe geïnventariseerd.

Roermond, 17 mei 2013

**Bijlage 1 - Ledenlijst algemeen bestuur van het openbaar lichaam Duits-Nederlands
Grenspark Maas-Swalm-Nette (stand per 01.01.2013)**

Namens de deelnemende Nederlandse gemeenten

Gemeente Venlo

Wethouder Jos Teeuwen

Plv. voorzitter algemeen en dagelijks bestuur

Garnizoenweg 3
5928 NA Venlo-Blerick
Postbus 3434
5902 RK Venlo
077 3596221

Plaatsvervangend bestuurslid

Wethouder Wim van den Beucken

Garnizoenweg 3
5928 NA Venlo-Blerick
Postbus 3434
5902 RK Venlo
077 3596221

Gemeente Roermond

Bestuurslid

Wethouder Gerard IJff

Stadhuis, Markt 31
Postbus 900
6040 AX Roermond
0475-359999

Plaatsvervangend bestuurslid

Wethouder Wim Kemp

Stadhuis, Markt 31
Postbus 900
6040 AX Roermond
0475-359999

Gemeenten Echt-Susteren

Bestuurslid

Burgemeester Jos Hessels

Nieuwe Markt 55
Postbus 450
6100 AL Echt
0475 478478

Plaatsvervangend bestuurslid

Wethouder Jac Dijcks

Nieuwe Markt 55
Postbus 450
6100 AL Echt
0475 478478

Gemeente Roerdalen

Bestuurslid

Wethouder Chrit Wolfhagen

Schaapsweg 20
Postbus 6099
6077 ZH St. Odiliënberg
0475 538888

Gemeente Beesel

Plaatsvervangend bestuurslid

Wethouder Jan Smolenaars

Raadhuisplein 1
Postbus 4750
5953 ZK Reuver
077-4749292

Gemeente Leudal

Bestuurslid

Wethouder Paul Vogels

Postbus 3008
6093 ZG Heythuysen
0475 859203

Gemeente Maasgouw

Plaatsvervangend bestuurslid

Wethouder Jan Brouns

Postbus 7000
6050 AA Maasbracht
0475-852500

Namens de Duitse deelnemer Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette

Peter Ottmann, landraad van de Kreis Viersen

Voorzitter algemeen en dagelijks bestuur

Rathausmarkt 3
D-41747 Viersen
0(049) 2162 391015

Kreis Heinsberg

Bestuurslid

Dr. Ferdinand Schmitz

Schrofmühle 2
D-41844 Wegberg
0(049) 2434 2330

Plaatsvervangend bestuurslid

Mevr. Hedwig Klein

von-Agris-Straße 45
D-41844 Wegberg

Kreis Kleve

Bestuurslid

Hermann Kilders

Orgelgarten 9
D-47669 Wachtendonk
0(049) 2836-1619

Plaatsvervangend bestuurslid

Peter Helbing

Eichendorffstraße 4
D-47647 Kerken

Stadt Mönchengladbach

Bestuurslid

Thomas Fegers

Eibenstraße 12
D-41239 Mönchengladbach
0(049) 21166 9904358

Plaatsvervangend bestuurslid

Gülistan Yüksel

Sperberstraße 22
D-41239 Mönchengladbach
0(049) 170-7287504

Kreis Viersen

Bestuurslid

Heinz Schmitz

Sassenfeld 160
D-41334 Nettetal
0(049) 2153 4314

Plaatsvervangend bestuurslid

Mevr. Christa Hansen

Moersenstraße 5
D-41749 Viersen

Adviserende leden

Ministerium für Klimaschutz, Umwelt, Landwirtschaft, Natur- und Verbraucherschutz des Landes NRW

Abteilungsleiter dr. Martin Woike
Schwannstraße 3
D-40476 Düsseldorf
0(049) 211-4566380

Plaatsvervanger
Rainer Seelig
Schwannstraße 3
D-40476 Düsseldorf
0(049) 211-4566537

Provincie Limburg

Gedeputeerde Patrick van der Broeck
Limburglaan 10
Postbus 5700
6202 MA Maastricht
043 389 99 99

Plaatsvervanger
Mevr. Hilde Gorissen
Limburglaan 10
Postbus 5700
6202 MA Maastricht
043 3897780

Bezirksregierung Düsseldorf

Heinrich Hansmann
Postfach 300865
D-40408 Düsseldorf
0(049) 211-4752039

Ministerie Economische Zaken Mevr. dr. ir. Mieke Reyniers

Keizersgracht 5
Postbus 6111
5600 HC Eindhoven
070-8883280

Bijlage 2 - Overzicht communicatie activiteiten 2012

activiteit	datum	plaats	uitvoerder
Deelname nieuwjaarsreceptie provincie Limburg	02-01	Maastricht	provincie Limburg
Informatiegesprek wethouder Paul Vogels, gemeente Leudal	26-01	Heythuysen	Grenspark Maas-Swalm-Nette
Deelname afscheidsreceptie Phlip Bossenbroek SBB	02-03	Bezoekerscentrum Leudal	SBB Regio Zuid
Lezing tijdens de workshop van de provinciale staten van Gelderland en Limburg en de regionalraad Düsseldorf	07-03	Arnhem	provincies Limburg/Gelderland en de Regionalraad Düsseldorf
Receptie 25-jarig bestaan	30-03	Vlodrop	Boshotel Vlodrop
Begeleiding stage Max van de Haterd	april-juni	Citaverde Roermond	Grenspark Maas-Swalm-Nette
Interview Vincent Pijnenburg bachelor-opleiding Planologie; betekenis INTERREG voor grensoverschrijdende samenwerking in het Grenspark	13-04	Roermond	Grenspark Maas-Swalm-Nette
Informatiegesprek wethouder Jac Dijcks, gemeente Echt-Susteren	19-04	Echt	Gemeente Echt-Susteren, Stichting ONS WCL en Grenspark MSN
Deelname persgesprek NRW paviljoen Floriade	25-04	Venlo	Deelstaat NRW, Naturpark Schwalm-Nette, Brügggen, Nettetal en Grenspark Maas-Swalm-Nette
Deelname persgesprek Naturparkschau 2012	27-04	Grefrath	Naturpark Schwalm-Nette
Presentatie Grenspark Maas-Swalm-Nette in NRW paviljoen Floriade	28-04	Venlo	Land NRW, Naturpark Schwalm-Nette, Brügggen, Nettetal en Grenspark Maas-Swalm-Nette
Deelname opening Naturparkschau 2012	05-05	Grefrath	Naturpark Schwalm-Nette, Grenspark Maas-Swalm-Nette
Deelname opening fietsroute Meinweg	11-05	Roerdalen	Gemeente Roerdalen, gemeente Roermond, Staatsbosbeheer regio zuid, overlegorgaan NP De Meinweg
Deelname persgesprek journalisten Kreis Viersen	11-05	Nettetal	Kreis Viersen
Presentatie INTERREG IVA-project NPR MeinWeg in NRW paviljoen Floriade	12-05	Venlo	Land NRW, euregio rijm-maas-noord en Grenspark Maas-Swalm-Nette
Leiding excursie Krickenbecker Seen voor leden van IVN Roermond, Beesel en Tegelen	20-05	Nettetal	Grenspark Maas-Swalm-Nette
Deelname en lezing werkgroep Transboundary Workshop met bestuur EUROPARC Federatie	25-05	Siggen	Europarc Federatie
Lezing tijdens de opleiding van natuurgidsen "leren van de bureu"	01-06	Keeken (Kreis Kleve)	NABU Naturschutzstation Niederrhein e.V.
Deelname TransParcNet meeting	11/14-06	Finland	Drielandenpark Pasvik-Inari/EUROPARC Federatie
Fietstocht met de voormalige Regierungspräsident Büssow en 35 gasten	13/14-06	Grenspark Maas-Swalm-Nette	Grenspark Maas-Swalm-Nette
Lezing en deelname NL-D landbouwdag (INTERREG IVA-project NAGREWA)	05-07	Berg en Dal	Waterschap Rivierenland
Begeleiding stage Peter	11-07 tot	Hochschule Osnabrück	Grenspark Maas-Swalm-Nette

Tscheschlog	11-10		
Danke-Schön-Finissage deelnemende projectpartners Floriade	12-07	euregiohuis	euregio rij-n-maas-noord
Opening van de Premiumroutes Water. Wandel. Wereld.	25-07	Parkeerplaats Galgenvenn	Grenspark Maas-Swalm-Nette / Naturpark Schwalm-Nette
Bezoek en excursie Commissaris der Koningin in Limburg de heer Theo Bovens	26-07	Grenspark Maas-Swalm-Nette	euregio rij-n-maas-noord/ Grenspark Maas-Swalm-Nette
Certificering nationale parken	3/6-09	Sächsisch-Böhmische Schweiz	EUROPARC Federatie
Lezing INTERREG IVA-project NAGREWA) en excursie vistrap Molzmühle Technisch Overleg	12-09	Molzmühle	euregio rij-n-maas-noord/Euregio Rijn-Waal
Lezing en excursie College B&W en gemeenteraad Peel en Maas	14-09	Kasteel Daelenbroeck/NP Meinweg	euregio rij-n-maas-noord/Grenspark Maas-Swalm-Nette
Organisatie afsluitend symposium INTERREG IVA-project NAGREWA	19-09	Maas	Waterschap Rivierenland, projectpartners en coördinatoren
Opening Vispassage Nierskanal in Geldern	23-09	Geldern	Niersverband
Projectpresentatie INTERREG IVA-project NPR MeinWeg voor de stuurgroep	25-09	Euregiohuis Mönchengladbach	euregio rij-n-maas-noord/Grenspark Maas-Swalm-Nette/Schwalmverband
Persconferentie certificaat duurzaam toerisme Meinweg en opening waterwandelroute Rode Beek gemeente Roerdalen/Wassenberg	21-10	Meinweg	Gemeente Roerdalen, Wassenberg, Overlegorgaan, SBB, Grenspark Maas-Swalm-Nette
Deelname, lezing en leiding excursie in MSN voor deelnemers EUROPARC conferentie in Genk	22/24-10	Genk/ Grenspark Maas-Swalm-Nette	EUROPARC Federatie, Regionaal Landschap Kempen en Maasland en Grenspark Maas-Swalm-Nette
Lezing INTERREG IVA-project NPR MeinWeg voor de gemeenteraad van Wassenberg	25-10	Wassenberg	Grenspark Maas-Swalm-Nette, raad Wassenberg
Lezing tijdens de opleiding van natuurgidsen “leren van de burens”	27-10	Kekerdom	NABU Naturschutzstation Niederrhein
Opening waterwandelroute Molenplas gemeente Maasgouw	28-10	Hompesche Molen	Grenspark Maas-Swalm-Nette en gemeente Maasgouw
Oprichting Stichting Streekfonds Meinweg	2-11	Roermond-Herten	RABO bank Roermond-Echt, overlegorgaan NP De Meinweg
Persgesprek journaliste Rheinische Post	15-11	redactie Erkelenz	Rheinische Post, Grenspark Maas-Swalm-Nette
Lezing en leiding workshop Fachtagung Grenzüberschreitende Gebiete in Europa	27-29-11	Schwedt/Oder	Nationalpark Unteres Odertal

Bijlage 3 - Bezoek van de minister dr. Angelika Schwall-Düren en de gouverneur Theo Bovens van de provincie Limburg (bron: jaarverslag 2012 van de euregio rijn-maas-noord)

10

Aktivitäten – Aktivitäten

Minister bezoekt Floriade

In het teken van de 'NRW-Tag' bracht dr. Angelika Schwall-Düren, minister voor federale zaken, Europa en media voor de deelstaat NRW, op 16 april 2012 een bezoek aan de Floriade in Venlo. De minister deed het paviljoen van Noordrijn-Westfalen aan, waar zij zich over enkele grensoverschrijdende projecten en activiteiten liet informeren. In aanwezigheid van vertegenwoordigers van de euregio rijn-maas-noord benadrukte zij het belang van Nederlands-Duitse samenwerking en toonde zij zich onder de indruk van de grote diversiteit van de projecten, die vooral met INTERREG IV A-middelen zijn ondersteund.

Ministerbesuch Floriade

Ganz im Zeichen des NRW-Tages besuchte Frau Dr. Angelika Schwall-Düren, Ministerin für Bundesangelegenheiten, Europa und Medien des Landes Nordrhein-Westfalen, am 16. April 2012 die Floriade in Venlo. Ihr erster Gang führte die Ministerin in den Pavillon des Landes Nordrhein-Westfalen, wo sie sich über ausgewählte grenzüberschreitende Projekte und Aktivitäten informierte. In Anwesenheit von Vertretern der euregio rhein-maas-nord hob sie die Bedeutung der deutsch-niederländischen Zusammenarbeit hervor und zeigte sich von der Vielfalt der – meist mit INTERREG IV A-Mitteln bezuschussten – Projekte beeindruckt.

Bijlage 4 - Bezoek van de gouverneur Theo Bovens van de provincie Limburg aan het projectgebied Nationaalparkregio MeinWeg (bron: jaarverslag 2012 van de euregio rijn-maas-noord)

Gouverneur Bovens auf Sommertour

Während seiner Sommertour besuchte der Gouverneur der Provinz Limburg, Theo Bovens, am 26. Juli 2012 die euregio rhein-maas-nord. Um genau zu sein war er im Deutsch-Niederländischen Naturpark Maas-Schwalm-Nette zu Gast, in dem dank des INTERREG-Programms bereits zahlreiche grenzüberschreitende Projekte realisiert werden konnten. Ein besserer Ort, um die grenzüberschreitende Zusammenarbeit aus nächster Nähe kennen zu lernen, hätte es also kaum geben können. Insbesondere das INTERREG IV A-Projekt NPR MeinWeg zeigt, wie Natur, Tourismus und Unternehmen einander ergänzen und auf diese Weise einen Mehrwert für die Region bieten können. Im Beisein von Peter Ottmann (Landrat des Kreises Viersen), Henk van Beers (Bürgermeister der Gemeinde Roermond) und der Geschäftsleitung der euregio rhein-maas-nord vermittelten Silke Weich und Leo Reylink vom Naturpark Maas-Schwalm-Nette dem Gouverneur einen guten Eindruck von den touristischen Aktivitäten in dieser Region.

Gouverneur Bovens op zomertoer

Tijdens zijn zomertoer bracht de gouverneur van de provincie Limburg, Theo Bovens, op 26 juli 2012 een bezoek aan de euregio rijn-maas-noord. Om precies te zijn was hij te gast in het Grenspark Maas-Swalm-Nette, waar dankzij het INTERREG-programma al tal van grensoverschrijdende projecten gerealiseerd konden worden. Dit was dus de plek bij uitstek om de grensoverschrijdende samenwerking op de voetsporen te kunnen volgen. Vooral het INTERREG IV A-project NPR MeinWeg laat zien hoe natuur, toerisme en bedrijven elkaar aanvullen en op die manier een meerwaarde voor de regio wordt gecreëerd. Onder leiding van Silke Weich en Leo Reylink van het Grenspark Maas-Swalm-Nette en in het bijzijn van Peter Ottmann (Landrat van de Kreis Viersen), Henk van Beers (burgemeester van de gemeente Roermond) en de directie van de euregio rijn-maas-noord kreeg de gouverneur een goede indruk van de toeristische activiteiten in deze streek.